

ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
теорії спорту та фізичної культури
від 19.08.2024 р. протокол № 1

Зав. каф Бріскін Ю. А.

**Теми та короткий зміст семінарських занять
з навчальної дисципліни «Антидопінговий контроль у спорті»
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 017 Фізична культура і спорт**

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Програмно-нормативне забезпечення антидопінгового контролю в спорті.	2	2
2	Тема 2. Загальні відомості про допінг.	2	2
3	Тема 3. Історія створення Всесвітнього антидопінгового агентства та напрями його діяльності.	2	2
4	Тема 4. Організаційно-правові основи антидопінгової діяльності в Україні.	2	2
5	Тема 5. Права та обов'язки спортсменів відповідно до чинної Всесвітньої антидопінгової програми.	2	2
6	Тема 6. Проблеми допінгу в сучасному спорті.	2	2
7	Тема 7. Перспективи вирішення проблем допінгу в сучасному спорті.	4	4
	Разом	16	16

Змістовий модуль 1. Організаційно-правові основи антидопінгового контролю в спорті.

Тема 1. Програмно-нормативне забезпечення антидопінгового контролю в спорті.

Основні терміни дисципліни та їх визначення, взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Законодавча база антидопінгового контролю у спорті: міжнародні конвенції; документація Всесвітнього антидопінгового агентства (ВАДА); нормативні документи України.

Завдання до семінару. Скласти кросворд з 10-15 термінів, пов'язаних з антидопінговою діяльністю в спорті. Різновид кросворду – за вибором студента (класичний, скандинавський, угорський, англійський, сканворд тощо). Завдання складається з двох частин: 1 – сітка кросворду з клітинками

для літер; 2 – розгорнуті запитання з відповідями. В якості відповідей можна використовувати тільки іменники.

Тема 2. Загальні відомості про допінг.

Поняття допінгу. Класифікація заборонених речовин та методів. Структура та зміст Забороненого списку як одного з Міжнародних Стандартів ВАДА. Критерії включення речовин та методів до Забороненого списку. Дозволи на терапевтичне використання («ДТВ»). Наслідки використання заборонених речовин та методів для організму спортсменів.

Завдання до семінару. Проаналізувати структуру та зміст чинного Забороненого списку. Вказати зміни, які були внесені до нього порівняно з попередньою версією.

Тема 3. Історія створення Всесвітнього антидопінгового агентства та напрями його діяльності.

Боротьба МОК з допінгом у спорті. Створення Всесвітнього антидопінгового агентства (ВАДА). Структура та напрями діяльності ВАДА. Історія створення Всесвітнього антидопінгового кодексу. Мета, сфера застосування та структура Всесвітнього антидопінгового кодексу.

Завдання до семінару. Проаналізувати основні напрями діяльності ВАДА упродовж останніх п'яти-десяти років, вказати позитивні та негативні аспекти.

Тема 4. Організаційно-правові основи антидопінгової діяльності в Україні.

Законодавча база антидопінгової діяльності в Україні. Національний антидопінговий центр (НАДЦ) України та напрями його діяльності. Структура та зміст антидопінгових правил НАДЦ України. Напрями діяльності Наглядової ради НАДЦ України. Напрями діяльності національних спортивних федерацій щодо боротьби з допінгом у спорті. Напрями діяльності Комітету з терапевтичного використання НАДЦ України. Повноваження Дисциплінарної антидопінгової комісії та Апеляційної антидопінгової комісії.

Завдання до семінару. Проаналізувати основні напрями діяльності НАДЦ України упродовж останніх п'яти років, вказати позитивні та негативні аспекти.

Тема 5. Права та обов'язки спортсменів відповідно до чинної Всесвітньої антидопінгової програми.

Мета та різновиди тестувань. Етапи процедури допінг-контролю. Порядок надання інформації про місцезнаходження спортсмена. Повернення спортсменів до участі у змаганнях після завершення спортивної кар'єри. Послідовність дій спортсмена при хворобі. Санкції, що застосовують до фізичних осіб у разі порушення антидопінгових правил. Санкції, що

застосовують до команд у разі порушення антидопінгових правил. Акт про Антидопінгові права спортсменів.

Завдання до семінару. Проаналізувати та порівняти санкції, які застосовують до фізичних осіб у разі використання речовин та методів, заборонених в змагальний період та завжди (у змагальний та позазмагальний періоди).

Змістовий модуль 2. Проблеми допінгу в сучасному спорті та перспективи їх вирішення.

Тема 6. Проблеми допінгу в сучасному спорті.

Історичні аспекти поширення заборонених речовин та методів у світі. Приклади найгучніших допінг-скандалів у спорті протягом ХХ та ХХІ ст. Політика подвійних стандартів. Змагальні й тренувальні навантаження у сучасному спорті та боротьба з допінгом. Проблема гласності і конфіденційності. Боротьба з допінгом як бізнес.

Завдання до семінару. Проаналізувати проблему допінгу та смертності в сучасному спорті. Вказати можливі шляхи її вирішення.

Тема 7. Перспективи вирішення проблем допінгу в сучасному спорті.

Вплив антидопінгової політики та практики на медичне забезпечення спортсменів. Антидопінгова діяльність, фармакологічна наука та фармацевтична промисловість. Взаємодія антидопінгових організацій щодо запобігання порушенням антидопінгових правил.

Завдання до семінару. Проаналізувати шляхи взаємодії антидопінгових організацій щодо запобігання порушенням антидопінгових правил у різних видах спорту.

Рекомендована література

Основна:

1. Задорожна О. Р. Основи антидопінгового контролю у спорті : курс лекцій з навч. дисципліни підготовки магістрів галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» спеціальності 017 «Фізична культура і спорт», спеціалізації «Адаптивна фізична культура і спорт», «Спорт вищих досягнень» / О. Р. Задорожна. – Львів : ЛДУФК ім. І. Боберського, 2022. – 158 с.

2. Акт про Антидопінгові права спортсменів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nadc.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/Akt-pro-Antydopingovi-prava-sportsmeniv.pdf>.

3. Антидопінгова конвенція: редакція від 12.09.2002, ратифіковано Законом N 2295-III (2295-14) від 15.03.2001 //База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_228?lang=uk

4. Антидопінгові правила Національного антидопінгового центру. – Київ, 2021. – 86 с. Режим доступу: https://nadc.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/2021_NADC-Ukraine-ADR-UA_2020-12-15_001.pdf

5. Башкін І. М. Характеристика субстанцій, що входять до міжнародного стандарту ВАДА «Заборонений список» / Башкін І. М., Корж В. П., Курліщук І. М. – Київ, 2008. – 187 с.
6. Всесвітній антидопінговий кодекс. – Київ, 2015. – 133 с.
7. Всесвітній антидопінговий кодекс. – Київ, 2021. – 168 с.
8. Додатковий протокол до антидопінгової конвенції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nadc.org.ua/dokumenty/mizhnarodni-konventsii/antydopingova-konventsija/dodatkovyj-protokol-do-antydopingov/>
9. Заборонений список 2021. Міжнародний стандарт. Всесвітнє антидопінгове агентство. – Монреаль, 2021. – 27 с. https://nadc.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/PL-2021_UA.pdf
10. Заборонений список 2022. Міжнародний стандарт. Всесвітнє антидопінгове агентство. – Монреаль, 2022. – 27 с. <https://nadc.org.ua/wp-content/uploads/2022/01/Zaboronenyj-spysok-2022ukr.pdf>
11. Закон України «Про антидопінгову діяльність у спорті» від 22.01.2022 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/II04379G?an=33>
12. Измайлова О.В., Щербак Ю.Є. Допінг і боротьба з ним: Методичний посібник. – Полтава, 2005. – 72с.
13. Міжнародна конвенція про боротьбу з допінгом у спорті: прийнята і проголошена Генеральною конференцією Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури на 33-й сесії 18.11.2005 р. Ратифікація Законом № 68-V (68-16) від 03.08.2006 // База даних «Законодавство України». URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/952_007.
14. Про антидопінговий контроль у спорті : Закон України за ред. від 04.11.2018 / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 11, ст. 102 / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-19>
15. Руденко В.П. Основні сучасні проблеми допінгу у спорті // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2014. – № 6 – С. 53-57. doi:10.6084/m9.figshare.1003976
16. Aguilar-Navarro, M., Muñoz-Guerra, J., del Mar Plara, M., & Del Coso, J. (2020). Analysis of doping control test results in individual and team sports from 2003 to 2015. *Journal of Sport and Health Science*, 9(2), 160-169.
17. Gatterer, K., Gumpenberger, M., Overbye, M., Streicher, B., Schobersberger, W., & Blank, C. (2020). An evaluation of prevention initiatives by 53 national anti-doping organizations: Achievements and limitations. *Journal of Sport and Health Science*, 9(3), 228-239.
18. Mahendru, D., Kumar, S., Prakash, A., & Medhi, B. (2019). Drugs in sport: The curse of doping and role of pharmacologist. *Indian Journal of Pharmacology*, 51(1), 1-3.
19. Thevis M, Kuuranne T, Geyer H. Annual banned-substance review: Analytical approaches in human sports drug testing. *Drug Test Anal* 2018;10(1):9-27. doi: 10.1002/dta.2336
20. Wajeeha, & Javed, A. (2020). doping knowledge, beliefs and practices among physiotherapists. *KUST Medical Journal*, 12(3), 234-7.

Допоміжна:

1. Бордюгова Н.В. Правопорушення в спорті: допінг, поняття і історія розповсюдження / Н.В. Бордюгова // Часопис Київського університету права. – 2010. – №1. – С. 291-295.
2. Задорожна О. Особливості використання засобів відновлення та стимулювання працездатності у фехтуванні / Задорожна О.Р., Хіменес Х. Р., Палатний А. Л. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2018. – № 2(96). – С. 35–39.
3. Maughan R.J., Burke L.M., Dvorak J. et al (total 25 authors). IOC consensus statement: dietary supplement and the high-performance athlete. Br.J.Sport Med. 2018; 52(7): 439-455. doi: 10.1136/bjsports-2018-099027.
4. Terry Engelberg, Stephen Moston & Cornelia Blank (2019) Coaches' awareness of doping practices and knowledge about anti-doping control systems in elite sport, Drugs: Education, Prevention and Policy, 26:1, 97-103.
5. Anti-Doping Report 2020-2021 [Internet]. 2021 [cited 2022 Apr. 25]. Available from: <https://digitalhub.fifa.com/m/7ad5e7cef54f9000/original/FIFA-Anti-Doping-Report-2021-2022-ver2-indd.pdf>.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Мультимедійне забезпечення лекцій, демонстрація відеороликів з Ігор Олімпіад та Зимових Олімпійських ігор, документальних та навчальних фільмів, інтерв'ю спортсменів та представників антидопінгових організацій.
2. Всесвітнє антидопінгове агентство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wada-ama.org/>
3. Міжнародний Олімпійський комітет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.olympic.org/>
4. Національний антидопінговий центр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nadc.org.ua/>
5. Національний Олімпійський комітет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.noc-ukr.org/>